

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 220/08-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., B., t. č. vo väzbe B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 36/07 a jeho uznesením z 15. mája 2007 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 25/07 a jeho uznesením zo 7. júna 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2007 doručená sťažnosť J. M., B., t. č. vo väzbe B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 36/07 a jeho uznesením z 15. mája 2007 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 25/07 a jeho uznesením zo 7. júna 2007. Sťažovateľ touto sťažnosťou označenou ako „*Doplnenie návrhu*“ pôvodne doplňal sťažnosť zo 16. marca 2007, ktorú podal ústavnému súdu 29. marca 2007 pre porušenie jeho základných práv Krajským súdom v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 9/2007. Pretože sťažovateľ „doplnením sťažnosti“ z 9. júla 2007 (doručeným ústavnému súdu 12. júla 2007) napáda postupy a rozhodnutia všeobecných súdov, ku ktorým došlo až po podaní skoršej sťažnosti, ústavný súd „*Doplnenie návrhu*“ posúdil ako novú sťažnosť.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre spáchanie trestného činu vraždy organizovanou skupinou podľa § 89 ods. 26 k § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. h) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení zákona č. 183/1999 Z. z. (ďalej len „Trestný zákon“).

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0 Tp 10/06 z 18. februára 2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tpo 28/06 z 9. marca 2006 bol sťažovateľ podľa § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Začiatok plynutia lehoty väzby bol určený na 15. február 2006 o 10.50 h.

Sťažovateľ podaním z 11. apríla 2007 požiadal Krajskú prokuratúru v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) o prepustenie z väzby na slobodu. Tejto žiadosti krajská prokuratúra nevyhovela, preto ju predložila na rozhodnutie okresnému súdu s návrhom na jej zamietnutie. Okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 36/07 z 15. mája 2007 žiadosť sťažovateľa podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 25/07 zo 7. júna 2007 rozhodol tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd, ako aj krajský súd svojím postupom a rozhodnutiami porušili jeho základné právo zaručené v čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a právo zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhodli bez jeho predchádzajúceho vypočutia, ako aj tým, že označené rozhodnutia všeobecných súdov sú nedostatočne odôvodnené.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„(...) dňa 11. 4. 2007 som podal na Krajskú prokuratúru v Prešove žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, prokurátorka krajskej prokuratúry však automaticky mojej žiadosti nevyhovela a túto predložila Okresnému súdu v Prešove s návrhom na jej zamietnutie. Okresný súd v Prešove uznesením zo dňa 15. 5. 2007 sp. zn. 0 Tp 36/07 moju žiadosť podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol a to sudcom pre prípravné konanie bez toho, aby ma ako obvineného vypočul.

Proti uzneseniu okresného súdu som podal v zákonnej lehote sťažnosť, v ktorej som poukázal na porušenie platnej ÚSTAVY SR a na nálezy ÚSTAVNÉHO SÚDU SR, ktoré v minulosti riešili podobnú problematiku, krajský súd však tieto skutočnosti úplne ignoroval a na neverejnom zasadnutí dňa 7. 6. 2007 sťažnosť, ktorú som podal proti uzneseniu okresného súdu zamietol a to bez môjho predchádzajúceho výsluchu.

Ani krajský súd a ani okresný súd sa nevysporiadali s konkrétnymi dôvodmi, či už mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu alebo krajský súd aj s dôvodmi mojej sťažnosti. Ich rozhodnutia sú len formálne, nekonkrétne, všeobecné a opierajú o také dôvody väzby, ako je uvedené v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov rozhodujúcich v tejto veci.

Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj povinnosť všeobecných súdov účinne sa zaoberať námietkami, argumentami a dôkaznými návrhmi strán, ktoré majú význam pre rozhodnutia. Za zjavne neodôvodnené treba považovať také rozhodnutie o väzbe, ktoré vôbec neberie zreteľ na námietky účastníka konania a s týmito námietkami sa vôbec nevysporiada, hoci námietky majú význam pre rozhodnutie.

Z platnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR vyplýva požiadavka, aby pri rozhodovaní o väzbe bol obvinený osobne vypočutý. Nepostačuje len prednesenie argumentov a dôvodov písomnou formou.

Trestný poriadok v ustanovení § 72 ods. 2 v prípade rozhodovania o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby ponecháva priestor všeobecným súdom na uváženie, či obvineného osobne vypočuje alebo nevypočuje.

Z ustanovenia čl. 154c ods. 1 ÚSTAVY SR možno vyvodit', že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Ustanovenie čl. 5 ods. 4 DOHOVORU o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR zabezpečuje väčší rozsah ochrany základného práva na osobnú slobodu v súvislosti s právom obvineného byť vypočutý súdom pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby. Preto je povinnosťou všeobecných súdov v takejto situácii aplikovať čl. 5 ods. 4 DOHOVORU namiesto ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por. Keďže Krajský súd v Prešove a ani Okresný súd v Prešove takto nepostupovali a rozhodli o mojej žiadosti o prepustenie z väzby bez môjho vypočutia, naviac ich rozhodnutia hore uvedené boli nedostatočne odôvodnené, porušili tým moje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ÚSTAVY SR a právo podľa čl. 5 ods. 4 DOHOVORU.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol:

„- že Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 25/07 a Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 38/07 (správne má byť sp. zn. 0 Tp 36/07, pozn.) porušili

- čl. 17 ods. 1 a 5 ÚSTAVY SR a čl. 5 ods. 4 DOHOVORU v súvislosti s nedostatočným odôvodnením uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2 Tpo 25/07 zo dňa 7. 6. 2007 a Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 0 Tp 38/07 (správne má byť sp. zn. 0 Tp 36/07, pozn.) zo dňa 15. 5. 2007 ako aj v súvislosti s rozhodnutím o ponechaní obvineného vo väzbe bez jeho vypočutia.

- uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 7. 6. 2007, sp. zn. 2 Tpo 25/07 a uznesenie Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 0 Tp 38/07 (správne má byť sp. zn. 0 Tp 36/07, pozn.) zo dňa 15. 5. 2007 zrušuje.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri

predbežnom prerokovaní ktorej nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02).

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00).

Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ods. 5 ústavy (I. ÚS 115/07).

Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobám pozbaveným slobody právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody. Samotné konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby) musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby v konkrétnom prípade [napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Assenov a iní c. Bulharsko z 28. októbra 1998, rozsudok ESLP

vo veci Wloch c. Poľsko z 19. októbra 2000]. Tieto záruky nemusia byť vždy nevyhnutne rovnaké ako procesné garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru týkajúceho sa rozhodovania vo veci samej (o oprávnenosti trestného obvinenia proti dotknutej osobe). Ak je dotknutá osoba pozbavená osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, musí byť vypočutá. Vždy musia byť zaručené kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (napr. rozsudok ESLP z 25. marca 1999 vo veci Nikolova c. Bulharsko). V každom prípade však musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe.

1. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv neodôvodnenosťou rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 36/07 z 15. mája 2007, treba uviesť, že ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy „...ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby, o žiadosti o prepustenie z väzby, o ďalšom trvaní väzby, o zmene dôvodov väzby, o návrhu na predĺženie lehoty väzby a rozhodnutie prokurátora o prepustení obvineného z väzby.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť.

Podľa § 189 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie možno napadnúť pre a) nesprávnosť niektorého jeho výroku, b) zřejmý rozpor výroku s odôvodnením, alebo c) porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť niektorého výroku uznesenia.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa mohol, a, ako z obsahu sťažnosti vyplýva, túto možnosť aj využil, domôcť ochrany svojich práv podaním sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 15. mája 2007, o ktorej bol oprávnený rozhodnúť a v konečnom dôsledku aj rozhodol krajský súd (konanie vedené pod sp. zn. 2 Tpo 25/07 a uznesenie zo 7. júna 2007).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

2. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru nedostatočným odôvodnením uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 25/07 zo 7. júna 2007, ktorým krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 36/07 z 15. mája 2007.

V úvode treba konštatovať, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

Podľa judikatúry ústavného súdu je v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania, teda práva, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (obdobne III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

Na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (m. m. III. ÚS 227/03). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 25/07 zo 7. júna 2007 vyplýva:

„Proti tomuto uzneseniu (uzneseniu okresného súdu, pozn.) v zákonnej lehote podal prostredníctvom svojich obhajcov sťažnosť obv. J. M. V písomných dôvodoch sťažnosti namieta rozhodnutie okresného súdu. Udáva, že uznesenie okresného súdu je nesprávne, povrchné a vôbec sa nezaoberá jeho žiadosťou po stránke materiálnej. Sudca, ktorý rozhodnutie vydal, si nedal vôbec námahu preštudovať príslušný spisový materiál, dokonca sa ani nenamáhal uvádzať do uznesenia nepravdy [tvrdí, že bol vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.].

Uvádza, že u sťažovateľa, sudca, ktorý toto rozhodnutie vydal, je iba panáčikom v rukách prokurátorov a operatívnych orgánov, ktorí režírujú vec. Odkaz na usvedčujúcu výpoveď svedka M. Z. nie je v súlade so zákonom, nakoľko tohto nútili do krivej výpovede orgány prípravného konania, po jednom spracovaní na polícii v B. napísal Čestné prehlásenie o spôsobe a metódach policajtov, ktorí ho pod hrozbou vzatia do väzby a obvinenia z vraždy nútili vypovedať nepravdu.

Tieto skutočnosti však sudca okresného súdu vo svojom rozhodnutí nehodnotil, nezaoberal sa týmito, lebo by musel dospieť k záveru, že v tejto veci svedok M. klamal, keď ho usvedčal z trestného činu a svedok M. Z. bol skutočne nútený zo strany polície vypovedať podľa scenára určeného políciou, teda že neexistuje skutočne relevantný dôkaz, ktorý by ho z trestného činu usvedčoval. Podľa názoru sťažovateľa, v prípravnom konaní boli porušené jeho základné práva, ktoré má zabezpečené Ústavou Slovenskej republiky, a ktoré sú v rozpore s Nálezmi Ústavného súdu. (...)

Na základe sťažnosti obvineného krajský súd v zmysle § 172 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Okresný súd Prešov rozhodnutie o zamietnutí žiadosti obvineného z väzby na slobodu odôvodnil tým, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica

zo dňa 18. 2. 2006 sp. zn. 0 Tp 10/06, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 9. 3. 2006 sp. zn. 5 Tpo 28/06 bol obv. J. M. vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Krajský súd poukazuje na vadu spočívajúcu v tom, že okresný súd nesprávne uviedol dôvod väzby, správne mal uviesť ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Obvinený podal prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú odôvodnil tým, že už od samého začiatku trestného stíhania u obvineného neexistuje žiaden dôvod väzby, pričom iba konštatovanie, že v prípade uznania viny mu hrozí vysoký trest, nemôže byť dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Obhajca poukázal aj na to, že obvinený bol vzatý do väzby na základe usvedčujúcej výpovede svedka M., ktorý však podľa neho účelovo menil svoje výpovede. Taktiež svedok Z. vypovedal po tom, čo bol spracovaný operatívnymi orgánmi polície, pričom svedok spolu so svojím otcom napísal prehlásenie o nátlaku zo strany týchto orgánov.

Prokurátorka krajskej prokuratúry žiadosti o prepustenie obv. J. M. nevyhovela a túto žiadosť predložila súdu na rozhodnutie. Uviedla, že dôvod väzby u obvineného spočívajúci v obave, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu trvá, pričom vychádza zo skutočností vyplývajúcich z podstaty aj z odôvodnení uznesenia súdov a obvinený je naďalej stíhaný ako člen organizovanej skupiny podľa § 89 ods. 26 Tr. zák. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z. z., z okolností a motivácie trestného činu, vyplývajúcich z dokazovania, pre ktorý na neho bola podaná obžaloba.

Okresný súd preskúmal žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj doposiaľ zhromaždený dôkazný materiál týkajúci sa obv. J. M. a dospel k záveru, že dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. [opätovne nesprávne použitie dôvodu väzby, správne malo byť uvedené ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.] u obv. M. naďalej trvajú tak, ako sú podrobne uvedené v uznesení Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 18. 2. 2006 sp. zn. 0 Tp 10/06, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 9. 3. 2006 sp. zn. 5 Tpo 28/06, resp. v uznesení Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 5. 9. 2006 sp. zn. 2 T 42/2006 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 3. 10. 2006 sp. zn. 5 To 306/06, na ktoré súd v celom rozsahu odkázal.

Okresný súd mal teda za to, že doteraz zistené skutočnosti, hlavne výpovede svedkov M. M., M. Z., resp. zápisnice o previerke výpovede týchto svedkov na mieste, nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obv. J. M. a zároveň zo skutočnosti, že obvinenému hrozí vysoký trest, vyplýva dôvodná obava, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, sťažnosti obvineného ako aj dôkazov, ktoré predchádzali vyhláseniu napadnutého uznesenia, dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu bolo urobené v súlade so zákonom.

Je nesporné, že okresný súd nesprávne používal dôvody väzby v dôvodoch napadnutého uznesenia, keď uvádzal, že obvinený je vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zo samotného trestu uznesenia, resp. z dôvodu uznesenia však vyplýva tá skutočnosť, že obvinený je vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Krajský súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu o tom, že dôvody, pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby, trvajú aj v súčasnom štádiu trestného stíhania.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na konkrétne skutočnosti, pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby a ktoré sú zrejmé z uznesenia Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. 2. 2006 sp. zn. 0 Tp 10/06, z ktorého vyplýva, že z doterajších výsledkov dokazovania, osobitne zo zápisnice o trestnom oznámení M. M., z výsluchu svedka M. M., z výsluchu svedka M. Z. a rovnako tak zo zápisnice o previerke výpovede svedkov M. M. s prílohami, vyplývajú také skutočnosti, ktoré preukazujú v spojení s ďalšími vykonanými dôkazmi, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, že tento naplňuje zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1962 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z. z. a že na tomto skutku sa podieľal i obv. J. M. Páchatelovi tohto trestného činu možno uložiť trest odňatia slobody na 12 až 15 rokov alebo výnimočný trest. Hrozba uloženia takéhoto trestu, ako i povaha trestného činu, za ktorý bolo obv. J. M. vznesené obvinenie, sú tými konkrétnymi skutočnosťami, ktoré odôvodňujú obavu prípadného úteku alebo skrývania sa, pričom doterajšie výsledky dokazovania svedčia o tom, že uloženie tohto trestu obv. J. M. reálne hrozí.

Následne z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. 2. 2006 sp. zn. 5 Tpo 28/06 vyplýva tá skutočnosť, že tento súd, ako sťažnostný súd, proti vyššie uvedenému uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica dospel k záveru, že doteraz zhromaždené dôkazy znamenajú dostatočný základ podozrenia, že aj v dôsledku konania obv. M. sa predmetný trestný čin stal a že na jeho spáchaní sa teda podieľa aj tento obvinený.

Krajský súd ďalej uviedol, že vzhľadom na povahu predmetnej veci, ako aj hrozbu vysokým trestom, správne rozhodol okresný súd, keď zobral obv. J. M. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Krajský súd Prešov k námietkam obvineného uvedeným v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj sťažnosti proti napadnutému uzneseniu o tom, že predmetná trestná vec bola rozhodovaná a došlo k odmietnutiu obžaloby, avšak nie z dôsledkov skutkových zistení, ale z dôsledku rozhodnutia o uplatnení zásady špeciality a z toho vyplývajúcich procesných pochybení v prípravnom konaní vo vzťahu k obv. M. Č.

Krajský súd je toho názoru, že aj v súčasnom štádiu trestného stíhania neboli vyvrátené dôkazy, ktoré boli zabezpečené v štádiu prípravného konania v čase, kedy bol obvinený vzatý do väzby. Z týchto dôkazov nesporne vyplýva tá skutočnosť, že obvinený je dôvodne podozrivý z účasti na žalovanom trestnom čine.

Podľa názoru krajského súdu tieto dôvody väzby trvajú v súčasnom štádiu trestného stíhania a preto sťažnosť obv. J. M. ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.“

Na tomto mieste považuje ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že predmetom konania pred okresným súdom, ako aj krajským súdom bolo rozhodovanie o väzbe, resp. o jej ďalšom trvaní, a to na základe podanej žiadosti sťažovateľa o jeho prepustenie z väzby na slobodu. V tomto zmysle bolo úlohou všeobecných súdov vysporiadať sa predovšetkým s otázkami, či skutok, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, je trestným činom, či existuje dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ, a či existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby sťažovateľa.

Z citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že krajský súd sa v súvislosti s rozhodovaním o ďalšom trvaní väzby zaoberal podstatnými

námietkami sťažovateľa, ktoré uvádzal v samotnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 15. mája 2007. Druhostupňový súd vychádzajúc z dovedy zisteného skutkového stavu vyhodnotil dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa a poukázal na skutkové okolnosti pretrvávania väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, čo v konečnom dôsledku viedlo k zamietnutiu žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu.

Z rozhodnutia krajského súdu nemožno vyvodit', že by sa tento nevysporiadal s právne relevantnými argumentmi v súvislosti s rozhodovaním o väzbe (jej ďalšom trvaní) sťažovateľa, a podľa názoru ústavného súdu sú tieto odôvodnenia ústavnoprávne akceptovateľné.

Pokiaľ sťažovateľ zastáva názor, že sa všeobecné súdy nezaoberali všetkými v jeho podaniach uvádzanými argumentmi, ústavný súd uvádza, že už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového i druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažuje uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 25/07 zo 7. júna 2007 za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Sťažovateľ napokon v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta porušenie ním označených základných práv postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu tým, že pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 11. apríla 2007 všeobecné sudy rozhodli bez toho, aby bol k veci osobne vypočutý.

Ústavný súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že základným ústavným predpokladom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na vznik právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnostiach je to, aby o ochrane označeného porušenia základného práva alebo slobody nerozhodoval iný súd, pričom iným súdom podľa tohto článku ústavy sa rozumie súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (v znení zákona č. 650/2005 Z. z.) o ďalšom trvaní väzby, zmene dôvodov väzby, návrhu na predĺženie lehoty väzby alebo žiadosti obvineného o prepustenie z väzby možno rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí, ak zo žiadosti nevyplývajú také skutočnosti, na ktoré treba obvineného vypočuť na verejnom zasadnutí, alebo ak obvinený v žiadosti o prepustenie z väzby výslovne nepožiadal o výsluch a zároveň neuviedol nové skutočnosti súdu skôr než také, ktoré sú významné na rozhodnutie.

Podľa tejto právnej normy mal sťažovateľ (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) možnosť požiadať o výsluch pred rozhodovaním všeobecných súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, krajská prokuratúra po podaní žiadosti sťažovateľa (z 11. apríla 2007) o prepustenie z väzby na slobodu ho listom sp. zn. Kv 19/06 z 20. apríla 2007 informovala, že jeho žiadosti nevyhovela a z toho dôvodu jeho žiadosť predložila okresnému súdu na rozhodnutie. Okresný súd o žiadosti rozhodol 15. mája 2007.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ mal časový priestor na požiadanie o výsluch pred okresným súdom. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej takisto mohol využiť žiadosť v zmysle ustanovení § 72 ods. 2 Trestného poriadku a pred rozhodovaním krajského súdu sa domáhať prípadnej nápravy ním označeného práva prostredníctvom krajského súdu. V žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu ani v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 36/07 požiadavka o vykonanie výsluchu podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku vznesená sťažovateľom nebola a ani zo sťažnosti pred ústavným súdom nevyplýva, že by ju sťažovateľ podal všeobecným súdom osobitným podaním.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku požiadať tak okresný súd, ako aj krajský súd, aby pred ich rozhodovaním mohol byť osobne vypočutý k žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, prípadne podať žiadosť o výsluch, no takúto možnosť nevyužil.

Nemožno spochybníť ani fakt, že sťažovateľ mal možnosť v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj v prípadnej reakcii na oznámenie krajskej prokuratúry o nevyhovení tejto žiadosti a napokon aj v opravnom prostriedku – sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, predložiť argumenty a dôvody proti ponechaniu jeho osoby vo väzbe, ktorú sčasti aj využil (v žiadosti a v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu).

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že okresný súd a krajský súd konali na neverejnom zasadnutí bez vypočutia sťažovateľa, sama osebe neznamená porušenie základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy (postup všeobecných súdov bol v súlade so zákonom - Trestným poriadkom, čo signalizuje zachovanie požadovanej zákonnosti rozhodovania o väzbe) a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru (umožnenie predloženia argumentov a dôvodov proti ponechaniu vo väzbe ako predpoklad zabezpečenia kontradiktórnosti a rovnosti zbraní).

Sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu žiadne argumenty, z ktorých by vyplývala odôvodnená pochybnosť o dodržaní princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní

v označenom konaní tak, ako ich uplatnenie vyplýva z čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ak sťažovateľ ani nežiadal, aby bol v konaní o sťažnosti vypočutý, nemôže rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu na neverejnom zasadnutí založiť príčinnú súvislosť s porušením jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2008